

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ І ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ

**Козак К.Б., д.е.н., професор
Новак-Кривчук Ю.Р., здоб. СВО «Бакалавр»
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Інструментом для вирішення конфліктів у різних аспектах та рівнях українського суспільства, може виступати медіація. Медіація – це спосіб вирішення суперечки шляхом переговорів за участю посередника-медіатора.

За даними <https://lb.ua/> [1] станом на травень 2023 року в Україні здійснюють правосуддя 587 судів, водночас 87 - не працюють, зокрема, через активні бойові дії або розташування на тимчасово окупованих територіях. Крім того, ще 84 суди не здійснюють правосуддя з 2014 року через окупацію російськими військами АР Крим та деяких районів Донецької та Луганської областей. Мало того, залишаються вакантними понад дві тисячі посад суддів, і їхня кількість збільшується щодня. Вища кваліфікаційна комісія суддів (ВККС), відповідальна за добір суддів, відновила свою роботу лише у червні 2023 р. після майже 4 років “простою”[1].

Ці системні проблеми не можуть не впливати на строки розгляду справ. Очевидно, що нині вони суттєво збільшилися з об'єктивних причин. Водночас і до повномасштабного вторгнення ситуація була не надто позитивною.

В Україні медіація розвивається від початку Незалежності, тобто вже понад 30 років. Утім, лише восени 2021 року визначення медіації, її основні принципи та процедуру проведення, а також статус медіатора вдалося офіційно закріпити у Законі України «Про медіацію» [2]. Отже, профільний закон визначає медіацію як позасудову добровільну, конфіденційну та структуровану процедуру, під час якої сторони за допомогою одного або декількох медіаторів намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів, закон визначає правові засади та порядок проведення медіації як позасудової процедури врегулювання конфлікту (спору), принципи медіації, статус медіатора, вимоги до його підготовки та інші питання, пов'язані з цією процедурою.

Так, в Законі «Про медіацію» зазначено «Законодавством можуть передбачатися особливості проведення медіації в окремих категоріях конфліктів (спорів). Медіація може бути проведена до звернення до суду, третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу або під час досудового розслідування, судового, третейського, арбітражного провадження, або під час виконання рішення суду, третейського суду чи міжнародного комерційного арбітражу.» [2]. Але, слід зазначити, що досудове, мирне вирішення суперечок має важливе значення в частині

захисту прав і свобод громадян без судових розглядів, що в свою чергу сприятиме зниженню навантаження на судові органи, а також набагато більш швидкому вирішенню конфліктів між сторонами, мінімізуючи при цьому витрати на вирішення спорів в суді з боку громадян.

Застосування медіації в Україні має як позитивні та негативні наслідки, які можуть впливати на різні сфери суспільства (табл.1).

Таблиця 1. Позитивні і негативні наслідки розвитку і застосування медіації в Україні

Позитивні наслідки:	Негативні наслідки:
1) Врегулювання конфліктів: медіація допомагає вирішувати конфлікти шляхом спільного діалогу та досягнення взаємовигідних рішень, укладання меморандумів, угод про взаємовигідну співпрацю та спілкування, що буде сприяти мирному розв'язанню різноманітних конфліктів і непорозумінь.	1) Недостатність професійної підготовки: низький рівень підготовки, необізнаність, відсутність навичок психологічної стресостійкості медіаторів може призвести до провалу регуляції медіаційних процесів і негативних результатів.
2) Економічна вигода: зменшення навантаження на судову систему, саме це призведе до прискорення вирішення справ та економії часу, ресурсів для учасників конфлікту.	2) Невдалий випадок медіації: в окремих випадках медіація може не задовольнити різні сторони конфлікту.
3) Зменшення навантаження на різні системи судочинства: медіація може допомогти вирішити конфліктні ситуації мирним шляхом (укладання мирної угоди), не доводячи справи до розгляду в суді.	3) Питання конфіденційності: інформація, яка використовувалась під час медіації, може стати предметом обговорення громадянами та викликати обурення та незадоволення, через певні особливості кожної особистості (думки, стереотипи, приклади з минулого та досвід).
4) Підвищення обізнаності: популяризація медіації сприяє підвищенню обізнаності широких верств населення щодо різноманітних альтернативних методів та варіанті вирішення суперечок.	4) Не всі конфлікти підходять для медіації: певні конфлікти, особливо ті, які пов'язані зі особливо тяжкими злочинами чи насильством, несумісні з медіаційним підходом.

Джерело: Розроблено авторами за даними [3,4]

Отже розвиток медіації в Україні має свої позитивні сторони, але також потребує вирішення певних проблем та законодавчого врегулювання, щоб забезпечити ефективне та справедливе використання цього методу у вирішенні різних конфліктів.

Доцільно зауважити, що данні тези можуть служити основою для подальшого дослідження та обговорення перспектив розвитку медіації в Україні.

Література

1. Інформаційний портал «Медіація в Україні: на порозі нового етапу розвитку» // станом на 19.09.2023. – URL: https://lb.ua/blog/pravo_justice/573234_mediatsiya_ukraini_poroz_i_novogo.htm
2. Закон України «Про медіацію» // станом на 19.09.2023. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
2. Закон та бізнес. Медіація в Україні: ефективність та майбутні перспективи розвитку – URL: <https://zib.com.ua/ua/142914.html> (дата звернення 16.09.2023)
3. Український Центр Медіації. Перспективи розвитку медіації в Україні. URL: <https://ukrmediation.com.ua/ua/korysna-informatsiia/materialy/u-vilnomu-dostupi/1593> (дата звернення 16.09.2023)

120.	Асауленко Н.В. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ - ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.....	418
121.	Богач В.М. СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ФОРМУВАННЯ В ПІДПРИЄМСТВАХ АГРАРНОГО СЕКТОРУ.....	421
122.	Дьяченко Ю.В., Кисса А.Б. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО НАБОРУ ПІДПРИЄМСТВА.....	426
123.	Дьяченко Ю.В., Соколова А.Г. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	436
124.	Дьяченко Ю.В., Чуприна А.В., Качуровський О.Є. ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗАДЛЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	432
125.	Лавров В.Д., Дроздова В.А. РИЗИКИ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ МОРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗЕРНА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ СТРАХУВАННЯ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ В УКРАЇНІ.....	435
126.	Дьяченко Ю.В., Дурбалова Н.І., Лавров В.Д. ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ ТА БОЙОВИХ ДІЙ НА РИНОК СТРАХУВАННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ГАРАНТІЙ УКРАЇНИ.....	438
127.	Kisiielis-Shvydka Y., Kozak K. SCRUM TEAMS AS A TOOL FOR FLEXIBLE MANAGEMENT STYLE IN ORGANIZATION.....	441
128.	Козак К.Б. ПОРІВНЯННЯ СУЧАСНИХ СИСТЕМ ВИНАГОРОД.....	443
129.	Коренман Є.М. ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ.....	446
130.	Корсікова Н.М., Левчук Ю.С. ФІНАНСОВА СТАБІЛІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ В КРИЗОВИХ УМОВАХ....	449
131.	Корсікова Н.М., Решетченко А.В., Жестікова М.К. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗАХОДАМИ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	452
132.	Ніколюк О.В., Бурлаков В.С. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	456
133.	Козак К.Б., Новак-Кривчук Ю.Р. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ І ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	460